

Cornerudstilling paa godt og ondt

Fransk social-realisme og smuk dansk landskabskunst paa udstillingen, der i dag aabner paa Charlottenborg

TILFÆLDET, der undertiden kan have pudsige paafund, anbragte i gaar Victor Brockdorffs billede „Bjergarbejdere“ klods op ad en navneseddel, som Foreningen for national Kunst glemte at fjerne, da man for nyligt rykkede ud fra Charlottenborg for at give plads for „Corner“. Chr. Mølsted, stod der paa sedlen. Det chokerende var, at der intet chokerende var i den tilfældige sammenstilling. Brockdorffs maleri gled ubesværet ind i forrige aarhundredes svageste naturalisme og kunne for saa vidt godt have baaret Mølstedes signatur, hvis Mølsted ikke netop havde været en langt dygtigere *haandværker*.

Det lille spil af skæbnen viser, at vi nu er ved at rutsche tilbage mod en kunstopfattelse, som vi har brugt et halvt aarhundrede til at frigøre os fra. Men er der for øvrigt nogen ulykke i, at billedkunsten griebes af realismen? At den paany vil bringe handling, *agitation* ind i værket? Slet ikke. Det har den ret beset hele tiden villet, den har blot sat de kunstneriske værdier *forrest* og de handlingsmæssige *bagest*. Det har den gjort ret i, men en tid har den gjort det i saa høj grad, at det menneskelige rent forsvandt fra billedet. Det er kun naturligt, at der reageres mod den „umenneskelige“ kunst — trist er det blot, naar det kunstneriske sprog ikke rækker til at bære emnerne oppe.

For hundrede aar siden dokumenterede Daumier, at politisk agitation og „social-realisme“ udmærket kan forenes med et kunstnerisk udtryk. Brockdorff og hele den nye franske social-realistiske skole, han hav-

er det bedrøveligt for social-realisterne, at de ingen Daumier har i blandt sig — ikke engang en bleg elev.

Denne lange indledning retfærdig-

Hans Scherfig: Kreml.

gøres derved, at Victor Brockdorff i aar har faaet overladt en hel sal paa Cornerudstillingen, som i dag aabner paa Charlottenborg. Han er udstillingens midtpunkt med en retrospektiv ophængning af billeder, hvoraf de tidligste er signeret 1926, de sidste 1950. Desværre har kammeraterne gjort ham en bjørnetjeneste ved at vise ham frem paa alle leder og kanter og derved aabenbare for enhver, hvor svag han er (og altid har været) i sammenføjningerne. Ophængningen er blevet et billede paa skiftende strømninger i dansk og fransk kunst — strømninger, der nøje er registreret af en følsom kunstner, som dog kun har haft meget lidt at tilføje fra sit eget sind. Hvis sindet er det afgørende i kunst — og det er det ganske sikkert — maa Brockdorff se at finde ind til sit. Kunst paa kunst har aldrig været god kunst. Hverken naar den var anti-

sammenstilling. Brockdorffs maleri gled ubesværet ind i forrige aarhundredes svageste naturalisme og kunne for saa vidt godt have baaret Mølsteds signatur, hvis Mølsted ikke netop havde været en langt dygtigere *haandværker*.

Det lille spil af skæbnen viser, at vi nu er ved at rutsche tilbage

mod en kunstopfattelse, som vi har brugt et halvt aarhundrede til at frigøre os fra. Men er der for øvrigt nogen ulykke i, at billedkunsten griebes af realismen? At den paany vil bringe handling, *agitation* ind i værket? Slet ikke. Det har den ret besat hele tiden villet, den har blot sat de kunstneriske værdier *forrest* og de handlingsmæssige *bagest*. Det har den gjort ret i, men en tid har den gjort det i saa høj grad, at det menneskelige rent forsvandt fra billedet. Det er kun naturligt, at der reageres mod den „umenneskelige“ kunst — trist er det blot, naar det kunstneriske sprog ikke rækker til at bære emnerne oppe.

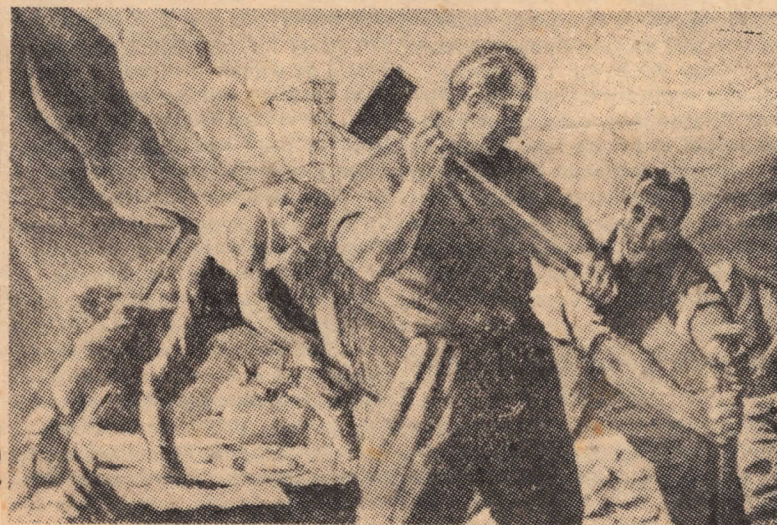
For hundrede aar siden dokumenterede Daumier, at politisk agitation og „social-realisme“ udmærket kan forenes med et kunstnerisk udtryk. Brockdorff og hele den nye franske social-realistiske skole, han havde sluttet sig til, svæver imidlertid i den vildfarelse, at emnerne *alene* kan bære — og derfor falder de med et brag. Det *maa* de nødvendigvis gøre. Selv vil kunstnerne rimeligvis paastaa, at den modstand, de møder, skyldes deres politiske indstilling, men heri tager de grundigt fejl. Hvis Daumier genopstod, ville vi maaske diskutere med ham, nogle ville harmes over ham, men ingen med sand kunstnerisk fornemmelse i kroppen ville undgaa at *gribes*. Hvor

Hans Scherfig: Kreml.

gøres derved, at Victor Brockdorff i aar har faaet overladt en hel sal paa Cornerudstillingen, som i dag aabner paa Charlottenborg. Han er udstillingens midtpunkt med en retrospektiv ophængning af billeder, hvoraf de tidligste er signeret 1926, de sidste 1950. Desværre har kammeraterne gjort ham en bjørnetjeneste ved at vise ham frem paa alle leder og kanter og derved aabenbare for enhver, hvor svag han er (og altid har været) i sammenføjningerne. Ophængningen er blevet et billede paa skiftende strømninger i dansk og fransk kunst — strømninger, der nøje er registreret af en følsom kunstner, som dog kun har haft meget lidt at tilføje fra sit eget sind. Hvis sindet er det afgørende i kunst — og det er det ganske sikkert — maa Brockdorff se at finde ind til sit. Kunst paa kunst har aldrig været *god* kunst. Hverken naar den var artistisk eller social-realistisk.

Sind er der derimod i *Karl Bovin*, som i aar tager eklatant oprejsning for den noget svage ophængning af pastelstudier, hvormed han i fjor ængstede de mange, der i ham ser en af vore mest personlige landskabsmalere — en bærer og fornyer af de fynske traditioner. *Mennesket* Bovin er med i hvert strøg i disse skiftende stemningsbilleder, som hver paa sin maade gengiver et stykke dansk natur — et stykke natur, der *vedkommer*

Victor Brockdorff: Bjergarbejdere.

os, fordi kunstneren beretter saa indderligt overbevisende om det. Maaske kan enkelte af Bovins hastigt gjorte skitser forekomme lovlig flotte (virtuose), de bærer dog alle oplevelsens præg, de fortæller hvad maleren har følt foran sit motiv, og det er det, der først og fremmest interesserer os.

Lidt vegere, men ikke mindre rent og ædelt, beretter *Ole Kielberg* i sine akvareller om naturoplevelser i Danmark og Sverige. De duftige skitser fra Stockholm, hvor alt er bragt saa smukt paa plads med ganske enkle midler, er noget af det bedste, han har lavet. Ogsaa *Niels Grønbech* har lagt et par tommer til sin kunstneriske vækst — især i smaabillederne er der iagttagelser, som maa kunne udnyttes. *Kaj Ejstrups* udvikling bevæger sig — modsat Grønbechs og Kielbergs — mod det rent virtuose; han kan det hele paa fingrene, ved saa nøje, hvordan et billede skal laves, at der ikke bliver tid og plads til alt det, der hos en mere følsom kunstner maaske kan opstaa under arbejdet. Farven i hans svulmende kvindefigurer ejer en vis lyskraft, men tegningen er maskinel og grov.

Viggo Rørup fortsætter i den store Bonnards spor — og snubler rent koloristisk i dem — *Ernst Syberg* maler tilforladelige danske landskaber, *Gregers Jensen* har tillagt sig en halv-abstrakt form, som det foreløbig er svært at faa glæde af, *Elisabeth Karlinsky* udstiller bl. a. et par nydelige barnehoveder, *Ragnhild Madsen* en samling farvefine vævninger og billedhuggeren *Niels Tvede* en gennemarbejdet kvindefigur af en vis ryt-misk virkning.

Saa er vist alle nævnt undtagen *Hans Scherfig*, der altid paa „Corner“ er et kapitel for sig selv. Scherfig er „den bevidste naivist“ — et paradoks altsaa, men et vittigt og fængslende paradoks. Mellem de mange lidt ensartede urskovsbilleder udstiller han nogle prospekter fra Moskva i supernaivistisk stil. Saa vittig har han aldrig været før.

Walter Schwartz.

Nordisk samarbejde som spare-objekt

Ingen penge til udveksling af nordiske arbejdere?

REGERINGENS sparebestræbelser synes at skulle ramme omraader, hvor en opmuntring ville være af stor værdi. Det gælder saaledes det nordiske samarbejde.

Beskatningen af rejsevalutaen vil utvivlsomt ramme det skandinaviske rejseliv haardt, og nu er der udsigt til, at sparebestræbelserne skal spænde ben for den udmærkede idé med udveksling af nordiske arbejdere

til udveksling af 200 arbejdere fra hvert land, og i Danmark er søgt en bevilling paa 20,000 kr. til samme formaal.

Sagen er ikke endelig afgjort, men i regeringen er man af den opfattelse, at man her staar over for et tilfælde, hvor man lettere vil kunne skære ned end paa omraader, hvor der rammes erhverv eller organisationer, som tidligere har faaet bevilling.

I Norge og Sverige bedømmer man denne sag saaledes, at de faa hundrede arbejders udveksling skal fortsættes med udveksling af tusinder som en begyndelse paa udviklingen henimod et fælles nordisk arbejdsmarked.

Det er praktisk skandinavisme, og det er dog et spørgsmaal, om Danmark staar sig ved at holde sig uden for denne udvikling i samarbejdet ved at spare et saa beskedent beløb som 20,000 kr. n—.

København var nærmeste udland

Udvist fransk dame, der var dømt i Polen for spionage, hjem via København

PARIS-MASKINEN fra København. I gaar formiddags talte blandt sine passagerer den 30aarige franske skønhed *Yvonne Bassaler*, som var kommet hertil aftenen i forvejen med den polske rutemaskine, udvist af Polen efter at have faaet eftergivet hovedparten af en straf paa ni aars fængsel for spionage. For første gang i over et aar kom *Yvonne Bassaler* ved sin ankomst til Kastrup uden for jerntæppet.

For godt et aar siden var *Yvonne Bassaler*, tidligere et kendt medlem af den franske maquis, sammen med flere landsmænd forsidestof i alverdens blade. De polske militærmyndigheder sigtede dem for spionage til fordel for den franske efterretnings-tjeneste. *Yvonne Bassaler* havde været ansat hos den franske militærat-taché i Warszawa, og hun idømtes af militærretten 12 aars fængsel. Det var lillejuleaftensdag sidste aar. Straffen blev umiddelbart efter ned-sat til ni aars fængsel, men for to dage siden — efter gentagne franske henvendelser — blev *Yvonne Bassaler* løsladt, og et udvisningsdekret fulgte. Hun skulle ud af Polen med den først afgaaende polske rutemaskine, og da der ikke er direkte polsk flyveforbindelse til Frankrig, var København nærmeste udland for det polske luftfartsselskab.

Alle *Yvonne Bassaler* blev i Kastrup modtaget af en repræsentant for den franske ambassade og fortsatte i gaar med den først afgaaende maskine til Paris. Civis.

Danske radioer til Brasilien

Fra vor Aarhus-redaktion.

HEDE NIELSENS fabrikker i Horsens forhandler i øjeblikket med et brasiliansk firma om levering af danske radioapparater til et beløb af 4—5 millioner kr. Forhandlingerne er ført gennem det danske udenrigsministerium og det danske gesandtskab i Rio de Janeiro. Det brasilianske